

LIMINGAN KUNNAN YKSITYISTIE KÄYTÄNNÖT

9.3.2020/TKL

LIMINGAN KUNNAN YKSITYISTIE KÄYTÄNNÖT

SISÄLLYSLUETTELO

1	JOHDANTO	3
2	YKSITYISTIELAIN KOKONAISUUDISTUS	3
3	TIEKUNNAN PERUSTAMINEN	4
4	KUNNAN KUNNOSSAPITÄMÄT YKSITYISTIET	4
4.1	Kunnossapidon ehdot.....	4
4.2	Kunnossapidon sisältö.....	5
4.3	Kunnossapidon hakeminen	5
4.4	Kunnossapitosopimus	6
5	AURAUSPALVELUN PIIRISSÄ OLEVAT YKSITYISTIET	6
5.1	Aurauspalvelun ehdot	6
5.2	Aurauspalvelun sisältö	6
5.3	Aurauspalvelun hakeminen.....	7
5.4	Aurauspalvelu sopimus.....	7
6	YKSITYISTEIDEN RAKENTAMISAVUSTUS	8
6.1	Rakentamisavustuksen ehdot.....	8
6.2	Rakentamisavustuksen sisältö.....	8
6.3	Rakentamisavustuksen hakeminen	8
6.4	Rakentamisavustuksen maksaminen.....	9
7	KIINTEISTÖJEN OMAT TIET JA SOPIMUSTIET	9
8	YKSITYISTEIDEN VALAISTUSTEN AVUSTAMINEN.....	9

1 JOHDANTO

Suomen tieverkko jaetaan hallinnollisesti maanteihin, katuihin sekä yksityisteihin. Maanteiden osalta tienpitäjänä toimii valtio ja asemakaava-alueen katujen osalta kunta. Yksityisteiden osalta tienpitovelvollisuus kuuluu tiekunnalle ja yksityistien tieosakkaille. Kunta voi halutessaan avustaa yksityisteiden hoitoa ja kunnossapitoa, mutta avustaminen ei ole kunnan lakisääteinen tehtävä.

Limingan kunta on tukenut merkittävästi yksityisteiden hoitoa ja kunnossapitoa voimassa olevien yksityistiekäytäntöjen mukaisesti. Kunnan ympärivuotisessa kunnossapidossa olevista teistä on ajantasainen tieto kunnan nettisivuilla. Kunnan hallitus on päättänyt 24.2.2020, että Limingan kunnan yksityistie käytännöt mukaisesti avustetaan yksityisteitä.

Limingan kunnan yksityistiekäytännöt saatetaan voimaan toistaiseksi. Lisäksi kunnanhallitus on päättänyt, että yksityistielain mukaisesti tiekunnat tulee olla perustettuna ennen kuin hoitosopimuksia voidaan allekirjoittaa. Aurauspalveluiden osalta siirtymäaika on **31.5.2021** saakka. Voimassa olevat kunnossapitosopimukset irtisanotaan päättymään siten, että niiden viimeinen voimassaolo päivä on 31.5.2020. Kunnossapitosopimukset allekirjoitetaan vastaamaan nyt hyväksytyjä Limingan kunnan yksityistie käytäntöjä.

2 YKSITYISTIELAIN KOKONAISUUDISTUS

Uusi yksityistielaki on tullut voimaan 1.1.2019. Uusi yksityistielaki (560/2018) kumoaa yksityisteistä annetun lain (358/1962). Laki on uudistettu vastaamaan nykypäivän tarpeita ja kirjoitustapaa on muutettu helpommin luettavaksi. Asiakokonaisuudet on järjestetty uudelleen ja pykälät on otsikoitu.

Laki aiheuttaa muutoksia kuntien tehtäviin sekä kunnan avustuskäytäntöihin. Tielautakuntien tehtävät lakkaavat 31.12.2019 alkaen. Tielautakuntien tehtävät siirtyvät pääsääntöisesti maanmittauslaitokselle. Uuden lain myötä yksityistielain mukaisen kunnan avustuksen ehtona on, että yksityistielle on perustettu tiekunta (yksityistielaki 560/2018 §84). Kuntien avustukseksi katsotaan rahallisen avustamisen lisäksi myös kunnan järjestämä yksityisteiden kunnossapito ja aurauspalvelu. *Tiekuntaa ja yksityistietä koskevat tiedot tulee olla ajan tasalla maanmittauslaitoksen yksityistierekisterissä sekä kansallisen tie- ja katuverkon Digiroad tietojärjestelmässä.*

Kunta avustaa (=kunnossapito ja aurauspalvelu) yksityistien lain mukaisesti vain rekisteröityneitä yksityisteitä ja tienpätkiä kunnan talousarvion määrittämässä puitteissa.

3 TIEKUNNAN PERUSTAMINEN

Tiekunta perustetaan järjestäytymättömälle yksityistielle yksityistielain mukaisesti. Sopimusteiden osalta tiekunta voidaan perustaa yksityistietoimituksessa. Toimitusteiden osalta tiekunta voidaan perustaa yksityistietoimituksen lisäksi myös osakkaiden itse pitämässä perustamiskokouksessa. Samalla periaatteella voidaan aktivoida myös tiekunnat, jotka eivät ole toimineet aktiivisesti. Tietoikeudet sekä mahdollisen tiekunnan tiedot voi selvittää tarvittaessa Maanmittauslaitoksen asiakaspalvelusta. Tiekkunnan kokoukseen kutsutaan kirjallisesti kaikki osakkaat. Koollekutsujana voi toimia kuka tahansa tieosakkaista. Perustamiskokouksessa päätetään tiekkunnan nimi, toimitielin sekä tarvittaessa tiekkunnan säännöt ja mahdollisen tiekkunnan pankkitilin avaaminen. Tiekkunnan toimitielin on ikään kuin tiekkunnan hallitus, joka huolehtii yksityistien juoksevista asioista. Toimitielimenä voi toimia tiekkunnan valitsema toimitielijamies tai useampijäseninen hoitokunta. Tieyksiköinti on suositeltavaa hyväksyä heti perustamiskokouksessa, sillä seuraavassa kokouksessa päätöksenteko tapahtuu tieyksiköiden perusteella. Tiekunta syntyy, kun sen perustamisesta on tehty merkintä Maanmittauslaitoksen kiinteistötietojärjestelmään.

Mikäli yksityistielle on perustettu tiekunta, kunnossapitoa ja aurauspalvelua voidaan jatkaa uuden yksityistielain voimassa olevien yksityistiekäytäntöjen mukaisesti. Tiekkunnan tulee toimittaa kunnalle uusi kunnossapito- ja aurauspalveluhakemus. Hakemukseen tulee liittää karttatuloste, johon on merkitty tiekkuntaan kuuluvat tiet sekä vakituisesti, ympärivuotisesti asutut kiinteistöt. Hakemukseen tulee liittää myös kopio viimeisimmän tiekkunnan kokouksen pöytäkirjasta jossa on päätetty, että haetaan kunnossapitoa tai aurauspalvelua.

4 KUNNAN KUNNOSSAPITÄMÄT YKSITYISTIET

Yksityistielain mukaan yksityisteiden tienpitovelvollisuus ja siitä koituvat kustannukset kuuluvat tieosakkaille. Limingan kunta osallistuu kunkin vuoden määrärahan perusteella yksityisteiden kunnossapitoon. Kunnan kunnossapitämän yksityistien käytön tulee olla sallittua myös muuhun kuin tieosakkaiden hyväksi tapahtuvaan liikenteeseen. Tämä tarkoittaa mm. sitä, että tietä ei saa sulkea puomilla tai kieltää liikennettä ajokieltoimerkein.

4.1 Kunnossapidon ehdot

Kunta kunnossapitäää ympärivuotisesti seuraavat ehdot täyttävät yksityistiet:

- Tie on oltava kunnossapitokalustolla liikennöitävissä
 - ❖ Tien kantavuus ja leveys on riittävä kunnossapitokalustolle
- Yksityistielle on perustettu tiekunta
 - ❖ Tiekkuntaa ja yksityistietä koskevat tiedot on oltava ajan tasalla
- Tiekkunnan tien vaikutuspiirissä on oltava vähintään kolme (3) vakituisesti asuttua kiinteistöä* ja tien pituuden on oltava vähintään 1 km.
 - ❖ Kiinteistöiltä maksetaan vakituisen asunnon kiinteistövero
 - ❖ Kiinteistöjen asukkaat ovat kirjoilla Limingan kunnassa
 - ❖ Vakituisen asukkaan virallinen osoite on ko. kiinteistölle
 - ❖ Kyseinen kiinteistö on vakituisen asukkaan ainoa asunto

* Kiinteistöllä tarkoitetaan valtakunnalliseen kiinteistörekisteriin tilana merkittyä maa- aluetta, jonka rajat on määrätty kiinteistötoimituksessa. Samalla kiinteistöllä voi sijaita yksi tai useampi vakituisesti asuttu talous. Vakituisesti asuttuna taloutena pidetään asuntoa, jossa asutaan ympäri vuoden. Vakituiset asunnot voivat sijaita kiinteistöllä yhdessä tai useassa eri rakennuksessa. Näissä tapauksissa on kuitenkin kyse yhdestä vakituisesti asutusta kiinteistöstä.

4.2 Kunnossapidon sisältö

Kunnossapitoon otetaan ainoastaan yksi, ensisijaisesti lyhin kulkuyhteys vakituisesti asutulle kiinteistölle. Ympärivuotiseen kunnossapitoon voidaan ottaa kaikki tiekuntaan kuuluvat sivuhaarat, joiden vaikutusalueella on vakituisesti ja ympärivuotisesti asuttu kiinteistö.

Tieosakkaiden velvollisuus on poistaa tie-, suoja- ja näkemäalueilta tienpitoa, kulke- mista ja näkemää haittaava luonnonvarainen kasvillisuus. Kunnan kunnossapitämistä yksityisteistä erkanevien tonttiliittymien sekä liittymärumpujen kunnossapito jää liittymän omistajan tai haltijan vastuulle.

Kunnan kunnossapito sisältää

- ❖ lumenauraus
- ❖ hiekoitus
- ❖ lanaus
- ❖ sorastus tapauskohtaisesti tiekunnan ja kunnan yhteisellä sopimuksella
- ❖ pölyntorjunta

Tiekunta hoitaa mm.

- ❖ kuivatusjärjestelmän ylläpito (esim. sadevesiviemärointi, tienvarsiojat, rummut)
- ❖ vesakon torjunta

Kunnossapito ei kata rakenteen parantamista. Parantamishankkeista päätetään tapauskohtaisesti ja kunnan vuotuisen talousarvion mukaisesti. Kunnossapidon sisältö, sekä kunnan ja yksityistien veloitteet määritellään myös kirjallisesti tehtävässä kunnossapitosopimuksessa.

4.3 Kunnossapidon hakeminen

Kunta tekee päätöksen yksityistien ottamisesta kunnan kunnossapidettäväksi tiekun- nan laatiman hakemuksen perusteella. Hakemus tehdään tätä varten laaditulla lomak- keella, joka löytyy kunnan Internet-sivuilta sekä kunnantalon infosta. Tiekunta tekee hakemusta ja kunnossapitosopimusta koskevat päätökset tiekunnan kokouksessa. Hakemukseen tulee liittää karttatuloste, johon on merkitty tiekuntaan kuuluvat tiet sekä vakituisesti, ympärivuotisesti asutut kiinteistöt. Hakemukseen tulee liittää myös kopio tiekunnan kokouksen pöytäkirjasta, jossa on päätetty yksityistien hakemisesta kunnan ympärivuotiseen kunnossapitoon. Sopimus on tehtävä vuosittain 31.8 mennessä. So- pimuskausi on 1.9-31.8

4.4 Kunnossapitosopimus

Kunta sekä tiekunta tekevät kirjallisen sopimuksen tien kunnossapidosta. Tehdystä sopimuksesta huolimatta tiekunta on edelleen lainsäädännön tarkoittama vastuullinen tienpitäjä. Sopimuksessa on 3 kk irtisanomisaika. Tiekunnan tulee pitää vuosikokousta vastaava kokous yksityistielain mukaisesti vähintään joka neljäs vuosi. Vuosikokouksen pöytäkirjasta tulee toimittaa kopio kunnalle. Pöytäkirjakopio toimitetaan kunnossapitohakemuslomakkeessa ja hoitosopimuslomakkeessa mainittuun toimitusosoitteeseen. Kunnossapitosopimuksen tehnyt tiekunta on velvollinen ilmoittamaan kunnalle tiekunnan tiedoissa tapahtuneista muutoksista. Ilmoitus on tehtävä tiekunnan yhteys henkilön vaihtuessa sekä vakituisesti asuttujen kiinteistöjen lukumäärän tai tiepituuden muuttuessa. Mikäli tiekunta laiminlyö ilmoituksen, kunnalla on oikeus laskuttaa takautuvasti yksityistiekäytäntöjen vastaisesti toteutettu kunnossapito.

5 AURAUSPALVELUN PIIRISSÄ OLEVAT YKSITYISTIET

Limingan kunta tarjoaa aurauspalvelua kiinteistöjen kujille, jotka täyttävät ehdot ja jotka eivät ole kunnan ympärivuotisessa kunnossapidossa. Mikäli kunta tukee yksityistien kunnossapitoa, tien käytön tulee olla sallittua myös muuhun kuin tieosakkaiden hyväksi tapahtuvaan liikenteeseen. Tämä tarkoittaa mm. sitä, että tietä ei saa sulkea puomilla tai kieltää liikennettä ajokieltoimerkein.

5.1 Aurauspalvelun ehdot

Aurauspalvelun ehdot, jotka kaikki yhdessä tulee täytyä:

- Tie on oltava kunnossapitokalustolla liikennöitävissä
 - ❖ Tien kantavuus ja leveys on riittävä kunnossapitokalustolle
- Yksityistielle on perustettu tiekunta
- Yksitystien vaikutusalueella on vähintään yksi (1) vakituisesti sekä ympäri-
vuotisesti asuttu kiinteistö*
- Tie/kuja on rekisteröity
 - ❖ Tiekuntaa ja yksityistietä koskevat tiedot on oltava ajan tasalla
- Kiinteistöltä maksetaan vakituisen asunnon kiinteistövero
- Kiinteistön asukas on kirjoilla Limingan kunnassa
- Vakituisen asukkaan virallinen osoite on ko. kiinteistölle
- Kyseinen kiinteistö on vakituisen asukkaan ainoa asunto

Sosiaalisin perustein hoidettavat kujat sosiaalisen päätöksen perusteella.

5.2 Aurauspalvelun sisältö

Aurauspalvelun hinta määräytyy vuosittain hyväksytyyn kunnan talousarvion perusteella.

Aurauspalvelu sisältää

- ❖ lumenauraus

Aurauspalvelu ei kata rakenteen parantamista. Parantamishankkeista päätetään tapauskohtaisesti ja kunnan vuotuisen talousarvion mukaisesti.

Aurauspalvelun sisältö, sekä kunnan ja yksityistien velvoitteet määritellään myös auraspalveluhakemuksen liitteessä.

5.3 Aurauspalvelun hakeminen

Aurauspalvelua haetaan kunnalta hakemuslomakkeella, joka löytyy kunnan Internet-sivuilta sekä kunnantalon infosta. Tiekuunta tekee päätöksen kunnossapitoavustuksen hakemisesta tiekunnan kokouksessa. Aurauspalvelua koskeva kunnossapitokausi on **1.10.–31.5.** Aurauspalveluhakemus on jätettävä **31.8** mennessä. Hakemukseen on tarvittaessa liitettävä mukaan karttatuloste, johon on merkitty tiekuntaan kuuluvat tiet sekä vakituisesti, ympärivuotisesti asutut kiinteistöt. Hakemukseen tulee liittää myös kopio tiekunnan kokouksen pöytäkirjasta, jossa on päätetty yksityistien auraspalvelun hakemisesta.

Allekirjoittamalla hakemuksen hakijat sitoutuvat maksamaan vahvistetun auraspalvelumaksun. Kaikkien yhteisen kujan varressa olevien talouksien kuluu hoitaa auraspalvelumaksu. Jos yksikin kujan talouksista peruu aurauksen niin koko kujan auras irtisanotaan ja lopetetaan kunnan toimesta.

Myönnetty auraspalvelu on voimassa toistaiseksi, jos tie on rekisteröitynyt. Jos tie ei ole 2020 vuonna rekisteröitynyt niin palvelu on voimassa vain talvikaudeksi 2020-2021. Kiinteistöjen kujan rekisteröitymisessä on siirtymäaika **21.5.2021 saakka**. Sen jälkeen ei tehdä auraspalvelusopimuksia, ellei tie/kuja ole rekisteröitynyt. Tieosakkaat ovat velvollisia ilmoittamaan tien tiedoissa tapahtuneista muutoksista, kuten esimerkiksi vakituisen asutuksen ja asukkaiden muuttumisesta.

5.4 Aurauspalvelu sopimus

Auraspalvelusopimus astuu voimaan, kun hakemus on hyväksytty. Sopimuksesta huolimatta tiekuunta on edelleen lainsäädännön tarkoittama vastuullinen tienpitäjä. Sopimuksessa on 3 kk irtisanomisaika. Sopimus on sitova talvikauden ajan. Peruuksia ja lisäyksiä ei oteta vastaan kesken kauden.

Tiekunnan tulee pitää vuosikokousta vastaava kokous yksityistielain mukaisesti vähintään joka neljäs vuosi. Vuosikokouksen pöytäkirjasta tulee toimittaa kopio kunnalle. Pöytäkirjakopio toimitetaan auraspalveluhakemuslomakkeessa mainittuun toimitusosoitteeseen. Aurauspalvelusopimuksen tehnyt tiekuunta on velvollinen ilmoittamaan kunnalle tiekunnan tiedoissa tapahtuneista muutoksista. Ilmoitus on tehtävä tiekunnan yhteyshenkilön vaihtuessa sekä vakituisesti asuttujen kiinteistöjen lukumäärän tai tiepituuden muuttuessa. Mikäli tiekuunta laiminlyö ilmoituksen, kunnalla on oikeus laskuttaa takautuvasti yksityistiekäytäntöjen vastaisesti toteutettu auraspalvelu.

6 YKSITYISTEIDEN RAKENTAMISAVUSTUS

Limingan kunta maksaa erillisen päätöksen mukaisesti rahallista rakentamisavustusta. Avustusta myönnetään ensisijaisesti rakentamiseksi luettavaan yksityisteiden parantamiseen.

6.1 Rakentamisavustuksen ehdot

Rakentamisavustuksen ehdot, jotka kaikki yhdessä tulee täyttyä:

Tiekunnan tulee saada ELY:n yksityistie avustusta, joka on 50-75%.

<https://www.ely-keskus.fi/web/ely/yksityisteiden-parantamisen-avustaminen>

- Yksityistien vaikutusalueella on vähintään yksi (1) vakituisesti sekä ympärivuotisesti asuttu kiinteistö*
- Yksityistielle on perustettu tiekunta
 - ❖ Tiekuntaa ja yksityistietä koskevat tiedot on oltava ajan tasalla
- Rakennuskohteelle on tehty hyväksytysti rakennusvalvontaviranomaisen suorittama käyttöönotto- ja loppukatselmus
- Kiinteistöltä maksetaan vakituisen asunnon kiinteistövero
- Kiinteistön asukas on kirjoilla Limingan kunnassa
- Vakituisen asukkaan virallinen osoite on ko. kiinteistölle
- Kyseinen kiinteistö on vakituisen asukkaan ainoa asunto
- Rakentamisavustettavan tien pituus on vähintään 20 metriä
 - ❖ Pituus mitataan olemassa olevan tien reunasta vakituisesti asutun kiinteistön pihapiirin alkamiskohtaan saakka

6.2 Rakentamisavustuksen sisältö

Yksityistien rakentamisavustus maksetaan tiepituuden sekä toteutuneiden ja hyväksytyjen rakentamiskustannusten mukaisesti. Avustuksen suuruus on max 30 % toteutuneista ja hyväksytyistä kustannuksista. Ehtona on, että tiekunta saa hankkeelle ELY:n yksityistieavustusta.

6.3 Rakentamisavustuksen hakeminen

Rakentamisavustus on haettava kunnalta vapaamuotoisella hakemuksella ennen tien rakentamista hyvissä ajoin 30.6 mennessä siten että se otetaan rakentamisvuoden budjetissa huomioon.

Hakemukseen tulee liittää seuraavat liitteet:

- Tiekunnan perustiedot
- Suunnitelma ja kustannusarvio tien rakentamisesta
- Karttaliite, johon merkitään
 - ❖ Tiekuntaan kuuluvat tiet
 - o Rakentamisavustusta koskeva tieosuus
 - ❖ Tieosuuden vaikutusalueelle tulevat vakituisesti asutut kiinteistöt, joille on myönnetty rakennuslupa.
- Kopio tiekunnan kokouksen pöytäkirjasta, jossa on päätetty yksityistien rakentamisavustuksen hakemisesta

Tien valmistuttua hakemusta täydennetään toimittamalla kunnalle tien rakentamisesta syntyneet toteutuneet kustannukset eriteltynä. Ennen rakentamisavustuksen hyväksymistä kohteelle tehdään Limingan kunnan toimesta maastokatselmus, jossa varmistetaan, että tie on rakennettu laaditun suunnitelman mukaisesti ja toteutuneet kustannukset vastaavat rakennetun tien kustannuksia.

6.4 Rakentamisavustuksen maksaminen

Rakentamisavustus voidaan maksaa hakemuksessa ilmoitetulle tilille sen jälkeen, kun rakennuskohteelle on tehty rakennusvalvontaviranomaisen hyväksytysti käyttöönotto- ja loppukatselmus. Rakentamisavustus maksetaan ensisijaisesti tiekunnan tilille. Vaihtoehtoisesti avustus voidaan maksaa myös yksittäisen tieosakkaan tilille, mikäli näin on kirjattu tiekunnan kokouspöytäkirjaan.

7 KIINTEISTÖJEN OMAT TIET JA SOPIMUSTIET

Yksityistielakia ei sovelleta omiin teihin, eikä pääsääntöisesti sopimusteihin. Oma tie on yhden kiinteistön alueella oleva, vain kiinteistön omistajan käytössä oleva tie. Sopimustieksi kutsutaan tietä, jonka käyttämisestä on sovittu maanomistajien kesken. Uuden yksityistielain mukaisesti kunta ei voi ohjata yksityistielain mukaista avustamista kiinteistöjen omille teille ja sopimusteille.

8 YKSITYISTEIDEN VALAISTUSTEN AVUSTAMINEN

Limingan kunta ei avusta uuden valaistuksen rakentamista, ylläpitoa tai käyttöä. Kunnan kunnossapidossa olevien yksityisteiden olemassa olevaa valaistusta ylläpidetään. Yksitystien poistuessa kunnan kunnossapidosta, kunta luopuu myös valaistuksen ylläpidosta ja irtisanoo tievalojen sähkösopimuksen.

LINKKEJÄ

<https://www.ely-keskus.fi/web/ely/yksityistieavustukset>

<https://www.suomi.fi/palvelut/avustus-yksitystien-parantamiseen-elinkeino-liikenne-ja-ym-paristokeskus/6dc2182b-e1b8-4918-8cf7-e33d78f692f1>

Yksitystielaki löytyy osoitteesta:

<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2018/20180560#Pidp446639072>

<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2018/20181069> Valtioneuvoston asetus yksityisteistä

file:///O:/2018/YKSITYIstie/Yksityistiet%20hallitus/yksitystien_tieyksikointi%202019%20MML.pdf

file:///O:/2018/YKSITYIstie/Yksityistiet%20hallitus/Tieyksikkolaskelman_perustietoja_lomake_2019_FI.pdf

